

Numărul 40

Oradea-mare 1/14 octombrie 1900

Anul XXXVI

Apare dumineca. Abonamentul pe an 16 cor., pe 1/2, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Iubire ideală.

Nu șciu pentru ce bunul Dumnezeu nă-mă
creat și inimă! N'ar fi fost multă mai bine să
avem numai minte? Să muncim și să ne rugăm,
doce lueruri, cari ne aduc
numai binecuvântare și
mulțumire sufletească. Nu
ar fi oare atunci toată viața
noastră, un sir de fapte și
virtuți, ce ar încadră ca o
cunună de lauri viața fie-
cărui muritor? Inimă și
iubire, dacă nău teren li-
ber de desvoltare, dacă nu
sunt apreciați și răsplătiți
în lumea asta cu cea mai
desevărsită măsură, n'ar
trebuī să mai existe!

Asă-mă vorbiă amica mea
Constanța, aceasta ființă
superioară sexului seu, a-
ceasta fire îngerească, no-
bilă, castă și curată. Iar eu
credând că îi înțelegeam
supărarea și îi șciam dure-
rea sufletului, încercam să
o combat, dar nu că aș fi
fost doar în stare să o
convinc, ci numai pentru
ca indirect să-o pot mân-
găia în câtiva.

— Dar Constanțo, pentru
Dumnezeu, cum poti să vorbești tu asă! Nu în-
telegi tu ce seacă ar fi lumea astă fără un strop de
iubire. Ascultă ce frumos o cântă un poet, pare-mi
francez:

Iubirea-i steaua poesiei,
Iubirea-i raza armoniei,

Și viața enșașă e iubirea,
Iubirea-i enșașă nemurirea!

Încearcă a-l uită. De sigur vei întâlni în calea
vieții tale o altă ființă mai vrednică de iubirea ta.

Tu ați toate calitățile, prin
cari poti să fericești pe un
bărbat, tu vei fi o comoară
pentru el. Sentimentele și
devotamentul inimii tale
sunt fără păreche. Fericit
cel ce îți le va descoperi!

— Te înșeli, dacă credi
că există ființă aceea, care
să me înțeleagă, îmi res-
punse ea.

Asă de schimbăț mi se
păruose Constanța la vor-
bele aceste. Asă mău du-
rut cuvintele ei. O, aș fi
voit să alerg eu în toată
lumea să caut și să afiu
pe cel mai perfect bărbat
și să-l tîrăi la picioarele
ei! Aș fi fost în stare să
fac totul pentru fericirea
ei, de și înțelegeam în clipa
aceea, că pentru ea totul
e prea puțin să o feri-
cească. Și fără să-mă dau
seamă că ce fac, începu
a-i vorbí făcându-i repro-
șuri și atingându-o poate

JULIAN GROZESCU.

adeseori neplăcut:

— Dar Constanțo tu ești de vină, dacă l-ați
pierdut și alta l-a câștigat. Prea te-ați ținut la dis-
tanță de dênsul. Prea ați fost lipsiți pe puterea vo-
iinței. În fața lui ați jucat totdauna rolul femeii fără
inimă. Ați fost rece ca un stâlp de ghiață. Nu înțe-

legi, că chiar dacă ar fi avut oare-care simpatie pentru tine, purtarea ta a fost ca un păhar de apă rece pe o schință răsărită din senin. Altfel trebuie să-ți căștigă iubirea, căci ea nu crește numai din senin, ci trebuie cultivată dacă a răsărit ca o floare gingașă. Îți aduci aminte ce frumos te-aș privit ochii și albastri în seara aceea! Cât foc și cătă dulceață era în ei. Ce frumoasă declarație îți-a făcut! De ce-ai rămas indiferentă? De ce îți-ai ascuns fericeira? De ce te prefăceaș a nu-l luă în seamă, când poate eraș cu totul transportată de-un noroc neasteptat?

— Văd, îmi zise ea, că de și ești mai tineră decât mine, și mai multă cunoștință de lume. Dar să-ți spun drept, iubirea mea a fost cu totul tot ideală și inmaterială. Nică nu știai, iubire a fost, ori ce a fost. Dacă m'ami purtat aşa cu dênsul, o voce internă mi-a șoptit să fac cum am făcut. Me acușă că n'ami avut puterea voinței, dar eu nici nu știai dacă am voit ori nu ceva. El este fericit cu alta! Eu nu sunt creată pentru lumea aceasta!

Constanța vorbise foarte convingător, foarte linistit. Ea șansaș era o fire domoală, potolită. Dar nu putu să-și ascundă dinaintea mea turburarea, ori cătă se silise.

Ne-am despărțit pentru timp îndelungat. Constanța a mers în țară la o soră a ei. Mult timp am fost sub impresia ce-mi lăsase ea.

— L-a iubit! L-a iubit la nebunie! Dar a trebuit să intrevină ceva ce o disgustase și o făcuse să renunțe la iubirea lui. Ea era foarte simțitoare, îmi ziceam în gândul meu. Îată înse o iubire eternă! Căci fiecare iubește după temperamentul și ființa sa. O ființă perfectă ca Constanța nu putea să hrănească în sine decât o iubire fără păreche, ca și făptura sa, o unică iubire.
***

La mănăstirea din B. în tot anul se sporește numărul elevelor. Părintii din cele mai mari depărtări își aduc aici odoarele lor încredințandu-le îngrijirii părințesci a călugărilor, acestor femei devotate misiunii lor. În mănăstiri se împărtășesc omul de o creștere solidă, de și cam unilaterală.

Dar tot ce-i atrage, este persoana stariei Sora Lucia, o femeie cucernică ca o sfântă și de o rară inteligență. Copilele o iubesc cum nu s'a mai pomenit să fie iubită o educătoare, iar părintii rămân plini de admirare la vederea ei. Când a intrat în mănăstire, a fost primită cu multă rezervă, căci era de frumetea fermecătoare și se bănuia că vr'un amor nenorocit a făcut-o să-și caute refugiu în mănăstire, dar cu timpul s'a convins, că are o înaltă și adeverată chemare de a fi călugăriță și nu s'a crutat nimic ca să-și continue studiile după aplecările sale. Avea minte cătă trei. În câteva luni și-a insușit toate limbile moderne și a devenit o cântăreață la cello de prima forță.

De când a ajuns staria, luând conducerea educațiunii și a instrucției în mânile sale destere, a îmbunătățit planul instrucției, încât abia cătiva pași mai lipsesc ca să se transformeze în gimnaziu de fete. Menajului în internat nu i se poate face nici un reproș. Toate decurg escent, ca pe strună. Nu-i mirare, că părintii vin din cele mai mari depărtări ca să-și așeze aici odoarele lor prețioase.

Un unchiu al meu, crescându-și o nepoțică acolo, mi-a istorisit lucruri și mai demne de laudă.

Sora Lucia posede o metodă uimitor de usoară și instruă în limbi străine și în cello. Orele ei private sunt cercetate de o mulțime imensă de eleve, ca și de domnișoare mari din oraș și sunt bine plătite. Episcopul, în vederea frumoaselor ei merite, î-a înplinit rugarea, de și ordul întru cătva se opunea, — de a da jumătate din venitul orelor ei private pentru o fundație, care se urca deja la câteva mii, bisericii și școalei lor din locul ei natal.

Admiratoare, cum sunt, a tuturor femeilor cu minți și cu idei sănătoase, n'ami putut trecând odată prin B. fără să încerc a vedea pe aceasta femei mare. Si căt de mult nu m'ami mirat, când am recunoscut în dînsa pe amica mea Constanța.

— O Santa Lucia! î-am zis vădându-o și răpită de nimbul de sfântă, ce o încunglură, m'ami plecat să-ți sărut mâna. Dar m'a reținut la timp.

Maș bine de o oră vorbisem împreună, o conversație intimă și edificătoare. Ea avea idei de o profunditate fără seamă și eu eram fericită și mândră, că odată am fost amica ei, și că și acum sufletele noastre, în urma unirii în principiu, ne sunt aproape unul de altul.

Voiam să-ți spui, că iubitul ei a făcut o alegere proastă și nenorocită luând în căsătorie o ființă egoistă și mărginită; el bărbat instruit și om de înimă; că nepuțindu-se înțelege unul pe altul, nu numai sări și străini, ci se disprețuiesc și urăsc, nevasta închipuită pe cele căteva miișoare de zestre, iar el pierdându-și energia și gustul de muncă. Dar n'ami îndrăsnit să-ți vorbesc de aceasta. Pe figura ei era o expresie, ce-ți spunea că ea e cu cățiva metrii mai sus de lumea noastră plină de fleacuri și miserii, că ea nu mai este corp, ci numai suflet.

— Traiască toți idealisti, î-am zis la despărțire, numai ei sunt capabili de fapte mari, inspirate de abnegaționi!

Si ori căt era de fină alusia mea, mi se pare că ea a înțeles-o, căci în colțul gurii i se ivi un zimbet pare că de milă gingășă și de bunăvoiță la adresa lui.

ELENA DIN ARDEAL.

Imnul Domnului.

Brațul teu plin de putere
Tine totul ne'ncetat, —
Ochiul teu de priveghiere
Peste noi a priveghiat; —
Dă-ne zile mai senine
„Tatăl nostru cel ceresc...“
Îndrepteați și spre bine
Pe poporul românesc.

O ! tu dulce-al nost' Părinte,
„Carele reședî în cer“,
Lasă vocea ta putintă
Să resune prin eter, —
Să resune direptate
Pentru toți cei înșelați, —
Să resune libertate
Pentru toți cei apăsați.

*Întru tine-avem sperare,
Căci pe tine te iubim, --
Cu credință și-abnegare
Cătră tronul teu privim;
Când ne șcim a fi cu tine,
Nu ne temem de nimic, --
Pe pămînt și pe cerime;
„Fie-ți numele sfînit“!*

*O! trimite din cerime
Peste țara ce-o avem,
Raze sfinte de lumine,
Ca în noapte să vedem;
Să cunoaștem ce-e drept, bine, --
Ca să șcim a te lăudă,
Peară reu 'n rădecine,
„Vină 'mpărăția ta!“*

*Apăsați de sarcină grele,
Ne rugăm prea aplecat:
Cerul nostru cel fără de stele
Să ne fie mai curat...
Dar primim cu mulțumire
Tot ce dreapta-ți ne va da, --
Că ce facă, facă din iubire.
„Fie Doamne voia ta!“*

*Sune cântul de mărire
Sus în cer și pe pămînt,
Iar întreaga omenire
Să 'nțeleagă glasu-ți sfânt, --
Fie pace și iubire,
Apoi ura va peri...
Dă-ne aceasta fericire,
„Ca și pânea cea de zi!“*

*Ne-am născut totuși în păcate,
Și 'n păcate am trăit;
N-am iubit ce-ă sfânt, dreptate, --
Fiul teu l-am restignit...
Dar tu Doamne prea înalte,
Să ne fiză mai îndurat, --
„Si ne iartă de păcate,
Precum noi încă-am iertat!“*

*România neferică,
Ce atât a pătimit,
Când a soartează grele sbice
O băteau neconcenit, --
O protege cu amoare
Apărând poporul teu, --
Să-ă lucească sfântul soare...
„Si ne scapă de cel reu!“*

IULIAN GROZESCU.

Ioan Botezătorul.

Tragedie în cinci acte și un preludiu
de
Hermann Sudermann.

(Fine.)

Salomia (care s'a desprins înceț din brațele Irodiadei, a început a jucă însoțită de esclamările de admirare și exaltare ale mesenilor. Jocul ei se face din ce în ce mai sălbatic, ea-și prinde înceț vîlul, se acoperă apoi cu el, rușinându-se foarte voluptos și-l desprinde apoi din nou până ce-și desvălușe parte de sus a sinuluș, apoi aproape în leșin cade rugătoare la picioarele lui Irod care stă în partea dreaptă a mesei.)

Totuși (isbuțesc într-o furtună de aplaște și strigăte.)

Irod (se repede la ea spre a o ridică.)

Irodiada (care în timpul jocului se retrăsese până în marginea dreaptă a proscenei, spionând toate mișcările cu o neliniște intipărită în față, vine în spate Irod spre a-l opri. Amendoi se măsoară cu priviri dușmanoase.)

Irod (răgușit) Salomio!

Salomia. Stăpâne.

Irod. Ridică-te și vorbește.

Salomia (ridicându-se închetinel.) Ce să vorbesc, stăpâne?

Irod Sunt sărac, copilă. Din moștenirea rămasă de la tatăl teu, Roma n'a prea lăsat mult fiului lui Irod, care spre bătaia lui de joc se numește și el tot Irod. Dar atât cât îi trebuie spre a te mulțumi pe tine, va găsi ori și când. Si-ți jur pe stăpânum și Dumnețul meu, înaintea căruia noi îngenuchiăm, desculții în praful din Ierusalim, că ce ceri, și-e dat.

Salomia. Atunci eu îți cer ceea ce doresc mai mult: să-mi aducă pe un taler capul lui Ioan, al Botezătorului.

Irod. Irodiada! — Tu.

Vitellius. Scumpule, al căruia cap îl cere?

Irod. Al unuim om, mărite proconsul, care-i închis în carceră mea și pe care mai că am început a-l onoră ca să nu zic că-l iubesc.

Vitellius. O! O! Si nu putem vedea și noi pe acest om pentru al căruia cap joacă fiicele prinților?

Irod. Aduceți-l. (Servitorii ei.) Fetiță! Mamă-tă te-a scos din minte. Tu nu șeai ce ceri. Ia-ți înapoï cuvențul.

Salomia. Cer și doresc să-mi dai pe un taler de aur capul lui Ioan, al Botezătorului.

(Tăcere.)

Irod. Si dacă n'as vrea să îl dai.

Irodiada (ridicându-se.) Ați jurat, stăpâne.

Vitellius (ridând.) Da, da, iubitule, ai jurat. Totuși te-am audiat — Ah! Ce Sylvan aduceți acele?

Scena a seara.

Cei-l'alți. Ioan (condus de doi străjeri armăți).

Irod. Am trimis să te cheme, Botezătorule. Me doare inima de tine. Pregătește-te. Amurgul zilelor tale a sosit, prietene.

Ioan. Sunt gata, stăpâne.

Irod. Înțelege-me bine. Cu adevărat îmi pare reu. Dar tu trebuie să mori cu moarte. Acum. Pe loc.

Ioan (după ce s'a întors, uitându-se spre ușă.) Stăpâne, îngăduie-mi nițel răgaz.

Vitellius. Nu prea e gata viteazul teu. Va găsi pentru o nimică toată.

Irod. Botezătorule, la ce-ți trebuie răgazul ăsta ?
Ioan. Am trimis soli și-ă aștept să se întoarcă.
Irod. La cine ați trimis soli ? ... Tu tacă ... Da, cum ți-am spus, îmi pare negrait de reu ... Ar fi putut ești ceva din tine... Dar! — (Dă din umeri.)

Ioan (întindând brațul turburat.) Te *rog*, stăpâne.

Vitellius. Ce ți-am spus eu ? Să trăiască cearcă ori și cine, să moară numai Romanul știe.

Irod. Pe fetița asta trebuie s'o rogi, Botezătorule. Află, că în inima ei stă maldăru de întemplieri pe care-l numești : viață.

Salomia. Învățătorule, vedă ce puternică sunt. Ei, roagă-me, roagă-me.

Irodiada (inapoiă ei încet.) Dar, dacă te roagă, să-ți bață joc de el.

Salomia. Să vedem. Cine știe ce vrea sufletul meu ... Ei, de ce nu me rogi ?

Ioan. Fetiță — eu —

Salomia. Uite icăi piatra și piatra cere genuchiul tei.

(Pausă.)

Scena a șaptea.

Cei-l'alți. Temnicerul.

Irod. Ce te vîrși tu aici ?

Temnicerul. Îartă-me stăpâne. De năș fi șciut că acela pe care-l ocrôtești —

Irod. Ei, ce-i cu el ?

Temnicerul. Doi din prietini cari erau ieri cu el — i-ai vădut tu înaintea porții — său întors și fiind că aș aflat că i se ridică viață — servitorii tei mi-ău spus și eu am pregătit toate cele de trebuință — aș tăbărăt ca luați din iele pe mine, cerându-mi să-i conduce ori unde ar fi el.

Irod. Ce zici, mărite proconsul ?

Vitellius. Scumpul meu, astăi cea mai frumoasă reprezentăție ce am avut vre-o dată la masă. Să vie ! Să vie !

Irod (face semn.)

Temnicerul (merge până după perdeaua ușii și face semn.)

Scena a opta.

Cei de mai nainte. Manase. Amaria.

(Vor să alerge în spire Ioan, dar, cuprinși de spaimă se opresc.)

Ioan. Ce aveți să-mi spuneți ?

Manase. Învățătorule —

Irod. Mai tare, mai tare, iubițiș mei ! De nu voiți să ne împărtășim și noi, voi da poruncă să vețirască de-aici, pe fiecare prin ușa lui.

Manase. Învățătorule, ne dați voie ?

Ioan. Vorbiți, căci mi se pare, suntem singuri.

Manase. Am pășit sdravăni, stăpâne, pe drumul de cără Bethsaida și în zori de zi venind el, l-am găsit.

Ioan. L-ați găsit pe dênsul ?

Manase. Și mult norod eră strins împregiurul lui, zăcând printre grădinile de măslini și preamăria pe Domnul pentru minunile ce în fiecare ciasă se întemplieră eu dênsul. Și iată, în fiecare ochiș eră o strălucire și în fiecare gură eră un dulce glas.

Ioan. Iar dênsul ? Cum eră fața lui ? Și cum a lui purtare ?

Manase. Stăpâne, nu știu.

Ioan. Cum, nu l-ați vădut ?

Amaria. Învățătorule, întrebăt-ați vre-o dată : Cum

e față soarelui și cum a luminei purtare ? ... Vădend noii surisul lui, am îngunchiat înaintea lui și sufletul nostru s'a largit și liniște s'a sălașluit într-ensul.

Ioan. Și după ce l-ați întrebat și el începea să ve vorbească, cum era glasul gurei sale ? Spuneți-mi : iată-me aici aștept mânia lui.

Amaria. Ascultă, Rabi. Ca un frate ne-a vorbit.

Manase. Dulce a fost graiul lui — ca și al vîntului ei din spire mare suflă cătră seară.

Amaria. Și astfel ne grăi : Duceți-ve acolo și spuneți lui Ioan căte ată vădut și audit. Orbii și capătă lumina ochilor, șchiopii umblă, morții înviază și celor săraci li se vestește evangheliu.

Ioan. Celor săraci — aşă spunea ?

Manase. Și fiind că se gătiă, să între în acest oraș dimpreună cu poporul strins împregiurul lui, am venit și noi cu dênsul până la poartă — și-am alergat înainte după cuvîntul teu.

Ioan. Și n'a mai zis nimic cătră voi ? Aduceți-ve bine aminte !

Amaria. Da, a mai zis ceva. Fericit, zicea el, cel ce nu se supără pe mine. Dar vorba asta nu am înțeles-o.

Ioan. Eu înse bine o 'nțeleg. Eu, cătră care el a zis-o. Eu m'am necăjît pe dênsul, căci nu l-am cunoscut. Și supărarea mea a umplut lumea, căci nu l-am cunoscut. Chiar voi îmi sănutești mărturii că n'am zis nicăi odată, că eu aş fi Christos, ei că aş fi premergătorul lui. Înse omul nu-și poate luă nimic, dacă nu i se dă din cer. Iar mie nu mi s'a dat nimic. Cheile morții — nu le-am ținut eu ; căntarul greșelilor — nu mi s'a încredințat mie. Căci cuvîntul vină nu poate fi rostit decât de gura celuia ce iubește, Eu înse voi am să ve nutrește cu bețe de fer. De aceea împărăția mea s'a prăbușit cu rușine și glasul meu s'a peceluit. Aud împregiurul meu un vîjăit cumplit și lumina cerească me învălește ... Un tron s'a coborât din cer pe pilastri de foc. În el, în haînele-i albe, stă domnitorul păcii. „Iubire“ e spada lui și parola lui „îertare“ ... Vedeți, a lui e mireasa, acesta e mire ! Iar prietenul mirelui stă și-l privește și se bucură de vocea aceluia ce vine. Aceeaș e bucuria mea — și ea s'a împlinit acum. (El ridică brătele și ochii spre cer. Manase și Amaria cad la picioarele lui.)

Vitellius. Scumpul meu, îmi pare că am privit de-a juns la acest nebun ...

Irod (cu emoție și batjocură.) Ioane, crede-mă, mi-e milă de tine. Și dacă va veni acela, despre care visez, îl voi salută, precum astăzi te salut pe tine. Hahaha ... Duceți-l la locul de osândă.

Salomia. Ei, roagă-te de mine. (Fiind că Ioan privește zimbind peste dênsa.) Mamă, nu vrea să se roage ?

(Pe Ioan îl duc la o parte. Manase și Amaria îl urmează.)

Scena a nouă.

Vitellius (și) Suita (sa.) Irod. Irodiada. Merokles. Gabalos. labad.

Vitellius. Scumpul meu, a fost cam mișcător prânzul teu. (Fiind că Irod privă cu ochi rigidă la ușa prin care a dispărut Ioan.) Dar văd că nu m'aude, chiar de vorbese.

Irod. Mărite, me iartă.

Salomia (Cuprinsă de o timidă curiositate a trecut scena de-a curmezișul și s'a furișat la ușa din stânga, desfăcând perdeaua. După o scurtă și revîntoare privire tipă ascuțit

Întîia-oară la școală.

Timpul școalei a sosit,
Iuonel frumos gălit
Cu-o lășue 'n spate
De cărți minunate,
Mândru, vesel pleacă.
Mama se apleacă
Și-l desmiardă 'n fine,
Ca să 'nvețe bine,
Tatăl uită-se sălos,
Sora plângе dureros.

și cade, amețind, în brațele Irodiadei. Afară, după perdeaua din mijloc, se produce mai întâi lin apoī crescend din ce în ce un sgomot de mai multe vocii.

Vitellius. Roagă pe doamne să șadă. Ș-apoi ați și un popor cam reu crescut. El face sgomot pe străde pe când noi prânzim.

Irod. Șoptesc deja din prima cina Botezătorului? Gabalos, șă vedă și porunceașe-le să tacă.

Gabalos. Prea bine, Domnul meu. (Iasă.)

Salomia (ărătând spre ușă a cărei perdea stă desfăcută.) Mamă, privește aduc de-acolo. Privește. (Fuge repede din casă.)

Irod (scoborind scara.) Ce cauță acolo?

Irodiada. Doamne, tu ești în voie rea. Te sfătuiesc: Întoarce-te.

Irod. Ce face ea?

Irodiada. Ea joacă. Tipsia cu capul Botezătorului o ține în mâna și jocă.

Iabad. Priviți, ea joacă!

Irod. Astfel săngele teu l-a spuscat și astfel ne vei perde și pe noi.

Irodiada (dă din umeri și zimbesce.)

Merokles. Și capul se prevale pe jos.

Marcellus. Ce groază!

Irodiada (se întoarce cu Salomia în brațe.)

Salomia. Mamă, unde-i tipsia? Unde e capul?

Irodiada. Închină-te. Și dă-le mulțumită.

Salomia (către Irod.) Doamne, sunt floriceică din Saron, și trandafir din vale. Cine vrea să-mi mulțumească, pofteașă și me culeagă... Priviți capul.

Irod. Dați-mi afară pe femei.

Irodiada (se închină și pleacă prin dreapta, zimbind și ducând cu sine pe Salomia cea aproape amețită.)

Scena a zecea.

Cei-l-alți (fără) **Irodiada** (și fără) **Salomia. Gabalos** (a intrat prin stânga.)

Irod. Ei, cum stăm?

Gabalos. Stăpâne, poporul nu e de înfrânat. De bărbați și femei în haine de sărbătoare sunt pline ulițele și coperișele caselor. Stâlpăre poartă în mâni și cântă și chiuie.

Irod. Ce cântă?

Gabalos. Doamne, tu știi că eu nu sunt nătărău, dar abia îndrăsnesc să îl-o spun.

Irod. Vorbește.

Gabalos. Osana aceluia ce vine, osana regelui Iudeilor. Astfel cântă el.

Irod (serișnind.) Luî Ioan î-am tăiat capul. Aceasta cine-o fi?

Gabalos. Doamne, de vreai să-l vedă — se zice că trece pe-ací.

Irod. Eu voi să-l văd. Și voi să-l salut, precum am promis. Hahaha! Deschideți.

Scena a unsprezecea.

(Perdealele se desfac. Coperișele caselor sunt inteseate de femei, cari salută ridicând stâlpările ce le țin în mâni. Alți treceitori prin ulițele întemplieri ridica stâlpările. Sgomotul crește puternic și se preface în un cântec armonic.)

Vitellius (care a continuat cu mâncarea, se întoarce mânios.) Ce este iarăș pe acolo?

Irod (pune mâna pe o garafă și se urcă pe partea superioară a scării.) Te salut o — rege — al... (privesc,

remâne surprins — garafa îl cade din mâni — se întoarce și-și ascunde fața în mantie.)

Cei lățăi (privesc de-asemenea la vale, cu o tăcută stupefacție. Din stradă resună furtunos „Osana“!)

(Perdeaua.)

IL. CHENDI și C. SANDU.

Din trecut.

Ei.

E o seară frumoasă de vară. Sunt singur în odaie. Stațu la fereastra ce dă în grădină. Fereastra e deschisă și prin ea pătrunde în odaie un vînt ușor și recoritor, aducând niște miroșuri de trandafiri și floră de vanilie, aşa de plăcute și îmbătătoare.

Cerul e plin cu o nemărginită multime de stele, iar luna e încungjurată de un nor mic și alb și stă tocmai de-asupra turnului bisericiei din apropiere. Se pare, că e un glob de argint, care plutesc pe de-asupra bisericii, în mijlocul unei fași de matase albă...

E liniște aproape completă. În depărtare numai se aud din când în când niște sgomote surde, pe cări nu le pot distinge. Orologiul de la biserică mai face larmă la fiecare sfert de ceas, bătând rar, lugubru și după ce bate, se face din nouă tăcere.

În liniștea și 'n singurătatea asta, fără voie me duc cu mintea departe, la vremuri de ani de zile apuse, la trecut. Și 'n noianul de amintiri, ce mi se învăluie în minte, pare că văd casa noastră de altădată, o casă mare și veche, cu coperișul înalt și cu un coș înegrit de vreme. Ferestrele erau mici și cu gratii de fer. Lângă casă era o grădină, în care erau straturi cu floră și între ele era un chioșc, cu păreții formați din viață de vie sălbătică, care se întindea de jos, până de-asupra pe coperiș.

Acolo steteam aproape vara întreagă. Acolo cîtisem împreună cu Madeleine o multime de scrieri, ale autorilor ei favoriți, când ea locuise la noi vreo câteva săptămâni. Tot în chioșcul acela compusesem o mică poesie și îl-o dedicase el, scrisă cu cerneală roșie pe hârtie albastră. Și câtăva vremi, după ce îl-o pușesem într'o carte, fără scirea el, sperând, că o va găsi mai târziu și-i va face mare bucurie, tot în apropierea chioșcului găsii risipite o multime de bucatele de hârtie albastră, rupte mărunt, — nenocita mea poesie.

La multe a fost martor chioșcul acela, multe întemplieri din trecut sunt legate de el, aşa, că n'am să-l uit multă vreme.

Când a plecat Madeleine acasă, m'Am dus și eu la el, căci era vară, vacanță și ne țineam de rudenii.

Pare că văd, cum într'o frumoasă dimineață de vară, sta înaintea casei noastre o trăsură cu patru căi înaintașă, cum ne luarăm rămas bun de la ceilalți ai casei și cum plecarăm, noi amendoi împreună cu părinții ei. Cât am rîs pe drum, cât am povestit și ce mult ne plăcea să privim vîrfurile munților și romantica poziție, ce o aveam înaintea ochilor noștri, pe frumoasa șosea ce duce pe la Bran, din Transilvania în Tara românească!

Și din multimea de amintiri ce-mi vin în minte, din vremea cât am stat la el, me opresc cu gândul

la o seară, tot aşa de frumoasă, ca și aceasta.

Întinsesem masa în grădină, căci nu fusese de mult aşa vreme frumoasă. Veniră și vre-o câțiva lăutari, între ei un bătrân serios și cu barba mare și albă, care cântă vocal, pe când ceilalți îl acompaniau cu violinele.

Aș cîntat mai întîi: „Mama lui Ștefan cel Mare“, a lui Bolintineanu. Me mișcă aşa de mult acest admirabil cântec bătrânesc, încât n'âm să-l uit multă vreme. Îl citisem și-l audisem de multe ori până atunci, dar nicăi odată nu m'a mișcat aşa.

Voceea puternică a bătrânumului lăutar, barba lui mare și albă, împregnarea că eră seară și, că se zăriă în depărtare un turn mare și vechiș al unor ziduri, me făcură să-mi ies din fire și să gândesc multă vreme la Ștefan.

În încipuirea mea, pare că-l vedeam venind repede cătră castelul unde eră familia lui, cum mama sa îl trimite îndărăt la luptă și 'n sfîrșit cum el se întoarce, învinge și cum vine vesel, triumfător cătră castel.

Cum stam, uîtându-me în jos, atunci îmă ridicaiu de-odata capul și din întemplieră privirile mi se opriră tocmai în ochii ei albastri, cari me priviau lung.

Cîudat! Cu un moment mai înainte, vedeam pare că câmpul de luptă, sânge versat, cadavre și strigăte desperate și acum, în locul acestuia săngeros teatrul al luptei, ochii ei albastri îmă făceau o impresie aşa de frumoasă, eră atâtă gingăsie și poesie! Ce contrast!

— De ce te uîți aşa la mine, o întrebaiu atunci.

— M'a impresionat bătrânumul lăutar, cu cântecul lui — îmă răspunse. — Mî-am reamintit pare că toată situația ce-a cântat-o el. Am observat, că pare că și tu erai impresionat și nu șeiu ești de ce, m'am uitat la tine. Nu-ți aşa, căță place cum cântă lăutarii la noi?

— Da de sigur!

Și-atunci începuse să rîdă, înveselită, că am gândit amendoi de-odata, acelaș lucru. Pare că-i aud și acum risul ei fermecător, gădilitor, care te înveseli dintr'odata, să fi fost ori cât de supărat, să fi avut ori ce gânduri triste.

Îmă reamintesc aşa de bine toate astea, încât pare că numai eră s'aș intemplat! Si totuș, e atâtă vreme de-atunci și s'aș intemplat atâtea schimbări!

Casa s'a stricat de mult și chioșcul și grădina cu straturi de floră nu mai sunt! Ea n'a mai venit la noi de-atunci și nicăi ești nu m'am mai dus la ei. Mii de speranțe și de visuri de aur mi s'aș nimicit, ca și când nu le-aș fi avut nicăi odată. Si adese ori când gândesc la trecut, cu mirare me întreb ești singur, cum poate vremea să facă schimbări atât de mari?

Brașov.

St. Russu.

Studiul limbelor străine face progrese mari între generațiunile tinere.

Tata: Vîd că înveți bine nemțesc; dacă aș fi la Berlin, cum aș strigă un birjar?
St! St!

Doine din popor.

Q
ine m'a dat dorulu,
Aibă casa cuculu, si odihna ventulu,
Si masa vulturulu.
Dorule par' că șeiu,
De tot la mine vii;
Dorule pare că vedî,
De tu tot la mine ședî,
Du-te, du-te dorule,
Pleacă neastempératule,
Nu căută că-i vremea rea,
Că-i mai rea inima mea!

(Din comuna Piatra, Teleorman.)

Verde, verde năutu,
Iartă-i Doamne păcatu,
Cui a lăsat ofstatu, —
Că omu dacă oftează,
Atunci se mai ușurează!

(Din Corabia, Romanați.)

Strigă moartea la sereastă,
— Spoveditu-te-ai nevastă?
— Ba ești nu m'am spovedit,
Că de moarte n'âm șeiu.
Na calul și armele,
Mai lungeșce-mi zilele.
— Nu-mi trebue calul teu,
Că m'a trimis Dumnezeu,
Să-ți iaș susținelul teu!

(Din comuna Piatra, Teleorman.)

Treci dorule Dunărea,
Si nu-mi rupe inima,
Treci dorule Prutul,
Nu-mi rupe sufletul.
Frunză verde iarbă mieă,
Dorul mândrei reu me strică;
Frunză verde iarbă creșce,
Dorul mândrei me topeșce!

(Din comuna Oncea, Covurlui.)

— Nevestică, tinerică,
Şeđi la masă de mânancă,
— Nu mânancă mâncarea-și soc,
Dacă n'âm avut noroc,
Să fiu cu neica pe-un loc!

(Din comuna Vidra, Romanați.)

Foaie verde lemn de sus,
Pe căte ochii mă-am spus,
Pe toate mi le-am repus;
Verde foaie mărcine,
Am pus ochii și pe tine,
De mă ai scăpă să fiu cène,
Să fiu cène 'n patru brânci,
De nu te-o face să-mi plângi,
Să-mi plângi urmulițele mele,
Cu lacrimi amare de jele.

(Din comuna Oancea, Covurlui.)

CHRISTIAN N. TAPU.

Secțiunile Asociației.

Asociația pentru literatura română și cultura poporului român a făcut — prin instituirea secțiunilor sale literare-scientifice — un pas foarte important spre realizarea scopurilor sale.

Constituirea acestor secțiuni se va face duminecă în 1/14 octombrie la Sibiu, unde ele au fost convocate de către presidiul Asociației.

Din incidentul acesta de sigur va fi interesant să schițăm aici compoziția și misiunea secțiunilor, servindu-ne în privința asta de Regulamentul votat în adunarea de la Băile Herculane.

Sunt 5 secțiuni: literară, istorică, de științe naturale și fizice, școlară și economică. Scopul instituției lor este, ca ele — în calitate de organe de specialitate — să consilieze și sprijinească adunarea generală și comitetul central întru realizarea problemelor literare, scientifice și culturale.

Secțiunile se compun din câte 5 membri corespondenți aleși pe timp nedeterminat de adunarea generală.

Agendele secțiunilor în general sunt următoarele:

Secțiunile, fiecare în ramul ei,

a, vor controlă mersul desvoltării culturale a poporului român, și studiind de o parte piedecile acestei desvoltări, iar pe de altă parte căile și mijloacele prin cari ea ar putea fi înlesnită și înaintată, vor face organelor Asociației propuneră pentru realizarea scopurilor acesteia;

b, vor studia și deliberă chestiunile, în cari organele Asociației le vor cere consiliul;

c, vor urmări mișcarea literară română în diferitele ramuri, vor face propuneră pentru editarea de publicații, pentru premii și burse scientifice-literare și vor cenzură lucrările intrate la concurs;

d, vor da mâna de ajutor la crearea și completarea colecțiunilor scientifice ale Asociației, la aranjarea de expoziții și la înființarea și desvoltarea altor instituții culturale.

Secțiunea literară. Secțiunea literară va avea următoarele agende speciale:

a, se va ocupa cu studii lingvistice încât privesc adunarea monumentelor limbii poporale și culegerea și publicarea eventual în dicționare speciale a formelor dialectale și provincialismelor limbii române din patrie;

b, va culege monumentele și isvoarele literaturii române indigene, va reedita operele scriitorilor nostri vechi și va publica biografiile, scrisorile și noțiile acestora;

c, se va ocupa cu culegerea și coordinarea materialelor folclorice române din patrie;

d, va da o deosebită atenție bibliografiei române, vechi și moderne, îngrijind ca în fiecare an să se publice un complet repertoriu bibliografic și

statistic al întregei producții literare române din patrie;

e, va conlucră la publicarea de cărți pentru trebuințele poporului, la provederea acestuia cu lectură bună, ieftină și eventual gratuită, și în deosebi va conduce editarea „Bibliotecii poporale a Asociației“;

f, va înaintă propuneră pentru aranjarea și înființarea bibliotecelor Asociației;

g, va controlă mișcarea literară în materie de literatură frumoasă, va iniția editarea de serieri literare, va propune publicarea de premii pentru asemenea lucrări și va cenzură toate lucrările de literatură frumoasă și belearte, ce vor intra la concursurile Asociației.

Secțiunea istorică. Secțiunea istorică se va ocupa în special cu următoarele agende:

a, cu adunarea și aşedarea în colecțiunile Asociației de documente, monete și orice alte obiecte de interes istoric, în deosebi și cu completarea colecțiunilor de ziare, precum peste tot cu aranjarea și înființarea muzeului istoric proiectat de Asociație;

b, cu explorarea arheologică a țării prin misiuni și prin înființarea de societăți sau comisiuni arheologice;

c, cu studii etnografice, și în deosebi cu explorări, publicații speciale, și cu expoziții etnografice, cu aranjarea și completarea muzeului etnografic proiectat de Asociație, și în fine cu măsură referitoare la conservarea portului național și a motivelor originale în industria de casă a poporului român.

Maî departe secțiunea istorică

d, va iniția editarea de documente și studii istorice, va propune publicarea de premii pentru lucrări apartinătoare istoriei, etnografiei, geografiei politice și istorice, jurisprudenței și științelor politice și sociale, și va cenzură scările de asemenea cuprins, intrate la concurs; în fine

e, va controlă publicații istorice, atât cele românesci cât și cele apărute în limbi străine, și va conlucră atât direct, cât și prin avertisarea bărbătilor de specialitate, la rectificarea publicații eroante sau tendențioase asupra istoriei și stărilor poporului român.

Secțiunea științifică. Secțiunea de științe naturale și fizice se va ocupa în deosebi:

a, cu lucrări de științe exacte și fizice de utilitate generală, dând o deosebită atenție explorării geografice și fisiografice a ținuturilor țării locuite de Români;

b, va conlucră la întemeierea de colecțiuni de istorie naturală, maî ales încât aceste privesc deadeptul lipsele și interesele poporului român;

c, va culege material pentru editarea unui dicționar al nomenclaturei poporale române de istorie naturală;

d, va da o atenție deosebită igienei țărănumi român, și atât prin publicații cât și pe alte căi ce stață deschise organelor Asociației, va căuta să amelioreze stările igienice ale poporului nostru;

e, va controlă producția literară-scientifică, va iniția publicații și premii în acest ram și va cenzură scările științifice intrate la concurs.

Secțiunea școlară. Secțiunea școlară va avea următoarele agende speciale:

a, se va ocupa cu studierea stării școalelor noastre românești din patrie, căutând căi și mijloace

pentru ajutorarea și asigurarea lor, premiând în deplină înțelegere cu organele competente persoanale binemeritate pe terenul învățământului poporul, și inițând înființarea de școale speciale reclamate de lipsele poporului român;

b, va consiliá comitetul central ca organ de specialitate în chestiuni referitoare la școalele și internatele susținute de Asociațiune;

c, va aduná material pentru statistica culturală a poporului român și va îngrijí de publicarea și exploatarea lui;

d, va urmări producțunea literară în materie didactică, pedagogică, filosofică, școlară și bisericească; va iniția publicațiuni și premii, și va cenzurá lucrările intrate la concurs, aparținétoare ramurilor înșirate;

e, în cercul de activitate a secțiunii școlare va mai cîdea și îngrijirea de bibliotecile ambulante ale Asociațiunii, de crearea, dotarea și administrarea lor.

Secțiunea economică Secțiunea economică va avea următoarele agende speciale :

a, va urmări desvoltarea economică a poporului român pe toate terenele economiei naționale și va iniția dispozițiuni pentru înaintarea acelei desvoltări; prin editarea pe publicațiuni, prin prelegeri și ajutorarea înființării de asociațiuni economice, va stăruí pentru ameliorarea sistemului economic al poporului nostru și pentru îmbrătoșarea de nove ramuri ale economiei;

b, va iniția înființarea de școale profesionale și va conlucră la organizarea și susținerea lor;

c, va îngrigi de culegerea, publicarea și exploatarea datelor statistiche referitoare la stările economice ale poporului român;

d, va iniția expozițiuni economice și va face propunerí pentru burse în diferitele ramuri economice;

e, va urmări literatura economică, va iniția premii în acest ram și va cenzurá scările economice intrate la concursurile Asociațiunii.

Secțiunea economică în lucrarea sa va căutá să remâna în continuă și intimă coatingere cu societățile și corporațiunile economice ale Românilor din patrie, va spriní activitatea acestora și le va cere conlucrarea la întreprinderí noue.

Secțiunile își vor exercia activitatea lor: în ședințe plenare, în ședințele secțiunilor, prin oficialii lor și prin comisiuni și persoane însărcinate cu misiuni speciale.

Şedințele plenare vor fi: ordinare și publice. Cele ordinare se vor întruni în Sibiu, cel puțin odată pe an, pe timpul Rusaliilor; cele publice se vor ține, cel puțin odată pe an, cu ocasiunea și la locul adunării generale ordinare a Asociațiunii și anume între ședința primă și ultimă a acesteia. Ședințele plenare vor fi convocate și presidate de președintele Asociațiunii; notarul acestor ședințe va fi prim-secretarul.

Şedințele secțiunilor se vor ține ordinar cel puțin de două ori pe an: odată pe timpul serbătorilor Crăciunului și Anului nou la locul ce énsaș secțiunea îl va alege cu considerare la domiciliul majorității membrilor sei; a doua oară în Sibiu, înainte de întrunirea ședinței plenare ordinare.

Fiecare secțiune va avea un președinte și pentru casul de împedecare a acestuia, precum și even-

tual pentru conducerea afacerilor la sediul secțiunii, un vicepreședinte și un referent.

Membri secțiunilor, aleși de către adunarea generală de la Băile Herculane, sunt: secțiunea literară, Andrei Bârseanu, dr. Iosif Blaga, dr. At. M. Marienescu, Virgil Onițiu, Iosif Vulcan; secțiunea istorică, Vincențiu Babeș, dr. Aug. Bunea, Vasile Goldiș, Ioan cav. de Pușcariu, Iosif Sterca Suluțiu; secțiunea școlară, dr. Vas. Hossu, Grigore Maior, dr. Iuliu Olariu, Grigore Pleteș, dr. Ioan Stroia; secțiunea științelor naturale și fizice: dr. D. P. Barcian, Florian Porcius, Emil Viciu, Arseniu Vlaicu, dr. George Vuia; secțiunea economică, Iosif Balan, Traian Barzu, Dimitrie Comșa, Parteni Cosma, dr. Ioan Mihiu.

Salută din inimă constituirea secțiunilor și le urăm succes!

Iulian Grozescu.

1838—1872.

Este bine ca din cînd în cînd să ne aducem aminte de cei ce nu mai sunt, de cei ce au lucrat pentru cultura națională, ca astfel să le oferim pri-nosul recunoșinței și să le împrospătăm memoria în fața generațiunii nove, care nu cunoașee de ajuns activitatea lor.

Unul din tinerii iivi pe terenul literaturăi noastre prin ani sese-zeci, de odată cu Aron și Nicolae Densusianu, Popfiu și alții a fost și Iulian Grozescu, fiul Banatului, ale cărui poesii se declamează și astăzi cu multă placere prin concertele poporale din pările bănățene.

Activitatea lui literară s'a desvoltat mai ales în „Familia“, căci aici s-a publicat aproape toate lucrările: novele, poesiile, articole literare și sociali, fiind îndată la fondarea ei prim-colaborator al revistei noastre, remânend și după ce a eșit din redacție unul din cei mai sărginioși sprijinitori intelectuali ai ei.

Iulian Grozescu n'a fost un mare poet, de aceea nici n'a lăsat după sine opere neperitoare; a avut însă aptitudini poetice, cu înclinație învederă pentru lira poporala. Trăind în epoca din începutul renașcerii noastre culturale, lira sa a fost inspirată de evenimentele zilei și de multe ori a tîlcuit glasul opiniei publice. Iată cauza pentru care în anii sesezeci poesiile lui au fost cete și declamate cu placere. Si dacă el a devenit cunoscut în deosebi prin Banat, este pentru că lira lui a avut și un accent bănățeanesc.

Afara de „Familia“, a colaborat la „Umoristul“ și „Gura Satului“. Apoi a trecut în România, unde a redactat ziarul „Poșta Română“. Rentorecîndu-se, a primit redacțunea ziarului „Albina“. A fondat și o foaie umoristică, „Pricoliciu“. Înse boala nemiloasă l-a scuns în curînd condeul din mână. S'a dus acasă la părinți în Banat-Comloș, unde a murit la 2 iunie 1872, în etate de 34 ani.

Poesiile lui s-au publicat într'un volum la 1869 în Arad. Aceleia se împart în: diverse, doine, umor și satiră. Din volumul acela reproducem și noi una în nr. presinte.

LITERATURĂ.

Literatura poporală română și Asociațiunea. De mulți ani se aude o plângere generală, că Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român face prea puțin pentru adevăratale sale scopuri indicate prin enșaș numirea sa. S'a accentuat în deosebi că ar fi foarte necesar să publice niște broșure menite pentru popor. Acum vedem cu bucurie, că dorința aceasta se realizează. Asociațiunea a început să publice o „Bibliotecă Poporală“. Aceasta, ni se spune în prafăță, urmărește scopul de a da poporului de la țeară o lectură bună și ieftină, care să desvoalte în el gustul de cetire, să-i deie distracție și instrucții folositoare și totodată să-i ridice și nobilizeze simțul și judecata morală. Pentru provederea „Biblioteca Poporală“ cu serieri corespunzătoare trebuie întelor poporului, Asociațiunea va publica din timp în timp concurs. Screrile ce intrunesc condițiunile concursului, se premiază și se tipăresc pe spesele Asociațiunii. Broșura primă conține patru povestiri din viața țărănilor români de dl Ioan Pop Reteganul. Titlurile acestora sunt: Băltosul, Povestea mărușu, Mihai Pușcașul și Sfat bun la timp potrivit. Lucrări bine combinate și scrise în adevărat stil poporal. Recomandăm din toată inima aceasta remarcabilă publicație atenționii cărturarilor nostri de la sate. Prețul 20 fileri.

Analele Academiei Române. A apărut zilele trecute tomul XXII, 1899—1900, partea administrativă și desbaterile, din „Analele Academiei Române“. Conține procesele verbale ale sesiunii generale din primăvara trecută, despre care am dat informații detajate publicului nostru cetitor, încă atunci. Volumul mai cuprinde și toate actele și rapoartele sesiunii generale. Din aceste am reprodus câteva și vom mai reproduce, ca astfel cetitorii nostri să aibă o icoană completă a activității Academiei noastre.

Istoria literaturii române de la Cantemir. În sesiunea sa generală din 1901, Academia Română va decerne și Premiul Adamachi, de 5000 lei, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Istoria literaturii române de la Cantemir până la 1821, cu extrageri din autorii acelei epoci literare“.

Istoria Naturală în usul claselor inferioare ale școalilor medii, după dr. Szterényi Hugo, tradusă de dñi profesori de la gimnasiul din Beiuș Vasile Dumbrava (botanica) și Victor Borlan (zoologia), tomul I, pentru clasa I, cu 113 ilustraționi, a eșit de sub tipar. Cartea tradusă în o bună românească, se recomandă și prin exteriorul seu frumos, hârtie bună, tipar curat și ilustraționi reușite. Prețul 2 cor. 40 fileri.

Cărți noi: „Manual de istoria Românilor“ pentru școalele secundare de ambele sexe de dl Gr. G. Tocilescu, ediție nouă cu 210 ilustraționi și 6 hârti, București. — „Gramatica franceză română“ de Gh. Arghyropol, profesor la gimnasiul Cantemir din București. — „Impositul pe țuică, o necesitate fizică higienică“ de dr. A. Urbeanu. — „Crină și pedepsă“ roman de Dostoiewski, tradus în românește de dl Mihail Canianu. — „Ce-i cerul“ de C. Flamanion, trad. de B. Marian.

Ziar nou. *Apostolul* se va numi un nou ziar, care va apărea la București, începând din dumineca viitoare, cu menirea să lupte pentru întărirea simțului religios în popor.

TEATRU.

Teatrul Național din București. Duminecă seara s'a jucut „Hamlet“, marți comedia „Cămatărul“ de Gr. Ventura. Mai multe persoane din înalta societate, serie „Timpul“, au intervenit la dl Sc. Ghica, directorul general al teatrelor, rugându-l să ia dispoziția ca pe viitor să nu se mai permită dnelor și dșoarelor să intre în sala de reprezentări cu pălăria pe cap. E vorba să se formeze un comitet de doamne, care să facă o vie propagandă în acest sens. Dna Aristița Romanescu și dșoara Agata Bârsescu vor apărea în actuala stagiune în piesa „Angello“ de Victor Hugo. Abonamentele s'a înmulțit în mod simțitor. Mișcarea în contra pălăriilor de dame în parterre a avut rezultat; mai multe dame au apărut fără pălării.

Dșoara Agata Bârsescu la Berlin. Cetim în ziare, că dșoara Agata Bârsescu, care e angajată pe 5 ani, pentru stagiunea de iarnă, la Teatrul Național din București, în lunile mai și iunie anul viitor va jucă în Teatrul din Berlin. Nu se scrie, în care teatru anume. Reprezentările vor începe cu Hero din piesa lui Grillparzer „Des Meeres und der Liebe Wellen“. Unul din rolurile viitoare se zice că va fi „Partenia“ din „Sohn der Wildniss“.

Concert și teatru în Sibiu. Reuniunea sodaliilor români din Sibiu va da duminecă în 1/14 octombrie un concert și reprezentărie teatrală. Corurile se dirigează de dl Candid Popa, învățător la școala de aplicație de la seminarul Andreian. Programul: I. Concert. 1. „Bagă Doamne luna 'n nor“, cor mixt cu solo de bariton și bass, de T. Popoviciu. — 2. a, „Cu respect ve salutăm“; b, „La o rândunelă“, coruri de dame de I. Wiest. — „Tot ți-am zis mândru“, cor bărbătesc de T. Popovici. a, „Remai sănătoasă“; b, „Mândrulită de demult“, coruri mixte de G. Dima. II. Teatru. „Rusaliile“, vodevil într'un act de Vasile Alexandri.

MUSICĂ.

Serată la casina din Blaș. Cu prilegiorul sărbătorilor iubilare din Blaș s'a făcut și inaugurarea casinii române, așeată acum în un cuartier spațios și frumos din piață. A luat parte un public distins între cari Escel. Sa mitropolitul, Ill. Sa episcopul Radu și mai mulți membri sinodală. După cuvîntul de salutare a dluș președ. dr. Aug. Bunea, și respunsul mitropolitului Victor, scrie „Unirea“, a urmat serata aranjată cu acest prilej. Dna Albertoni, care a binevoit a-și da prețiosul concurs, ne-a delectat cu admirabila cîntare. A declamat apoi dșoara Sântion poesia „Voichița lui Stefan“ de Coșbuc, iar dșoara Elena Muntean a cîntat la pian „Capriciu F. minor“, ambele domnișoare au secerat multe aplause. La sfîrșit amintim frumoasele coruri: „Trecu valea“ — „Dorul meu“ — și „Neică neiculiță“ aşă de precis esecutate.

Femeile române din Bucovina și palatul național. Doamnele române din Cernăuți, întruite în număr foarte mare, au decis să aranjeze marți, în 23 octombrie n., o serată musicală declamatorică împreună cu dans, al cărei venit curat e menit pentru palatul național din Cernăuți.

BISERICĂ și ȘCOALĂ.

Mitropolitul Mețianu la Gurariului. Dumineca trecută în Pr. S.Sa archiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu a mers la Gurariului spre a conduce actul sfintirii școalei nou-ridicate, unde a fost primit cu mari ovațuni. A pontificat la serviciul dumneedesc, după care a ținut o cuvântare și a îndeplinit sfintirea apei, stropirea salelor și a poporului cu apă sfântă.

Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeș a ținut adunarea sa generală anul acesta la Oravița în 30 septembrie, cu un succes strălucit. A presidat învățătorul Traian Lintă, delegat al consistoriului a fost protopresb. Al. Popovici. Preotul Ioan Petrovici din Ciclova-română a dăruit Reuniunii 10 acțiuni de ale institutului „Oraviceana“ în valoare de peste 1200 coroane. S'a ușcetit două disertații: una de dl Ilie Trăilă despre „Schimbarea sistemului de instrucțiune de azi“, alta de dl Ioan Simu: „Cultura ca fond de viață și regeneratorul ortodoxiei“. În anul trecut Reuniunea a avut 299 membri ordinari și 66 fundatori; averea 13.000 cor., restanța 13.040 cor. Adunarea din anul viitor se va ține la Panciova.

Reuniunea învățătorilor bănăteni ai diecesei Aradului, adică cei din protopresbiteratele: Timișoara, Lipova, Belinț și Comloșul-mare, a ținut adunarea sa generală constituantă în Timișoara la 7 octombrie, sub presidiul dlui advocat Emanuil Ungurian, ca comisar consistorial. Președinte s'a ales tot dsa.

Învățătorii rom. gr. or. din protopopiatul Radnei sunt convocați, de către președintele P. Givulescu și notarul Solomon Gîrcoane, la adunarea despărțemântului care se va ține în comuna Gîrlita, la 9/22 octombrie.

Dar pentru catedrala din Sibiu. Doamna Ioana Moldovan n. Farcaș, mama regretei doamne Ioan Bădila, a donat 200 de coroane pentru zidirea catedralei gr. or. române din Sibiu.

Liceu de fete în Iași. În locul desființatului institut Varlaam se va deschide în Iași un nou liceu de fete sub direcția dnei Ana Conta-Kernbach, una dintre cele mai cunoscute capacități didactice în România. Noul institut e înființat de o asociație de profesoare și profesori binemeritați pe terenul instrucțiunii.

C E E N O U.

Hymen. Dl Anton Bona, profesor la școlile civile și comerciale din Seghedin, s'a fidanțat în Biserică-albă, cu dșoara Aurora Liuba, fiica dlui George. Liuba, inspector de poștă și telegrafie în Budapesta. — Dl dr. George Ciuta din Rebrișoara și dșoara Marița Bologa din Turda s'a cununat la 11 octombrie în Turda. — Dl Augustin Marcu, absolvent de teologie și dșoara Eufemia Barbu, nepoata dnei Eufemia dr. Caiac din Roșia-montană, s'a logodit. — Dl Petru Ardelean, ales preot gr. or. în Oșand, Bihor, și dșoara Elena Papp, fiica reposalului preot gr. or. Ioan Papp din Buntești, se vor cunună la 20 l. c. în biserică gr. or. din Buntești. — Dl Romul Popa, învățător în Leș, și dșoara Elisa-

beta Hotea, se vor cunună duminecă în 1/14 octombrie în Băița, Bihor.

Scire personală. Dl dr. Silviu Iuniu cav. de Pușcariu, viceconsul, fiul dlui Ioan cav. de Pușcariu, a fost numit consul al monarhiei austro-ungare la Tiflis.

O conferință a dlui Gr. G. Tocilescu. Societatea „Tinerimea Română“ din București a serbat în săptămâna trecută a 24-a aniversare a existenței sale. Cu ocazia aceasta dl Gr. G. Tocilescu a ținut o conferință literară despre „Românismul la Dunărea-de-jos“. Vorbind despre cucerirea Daciei de Români, oratorul constată, că România nu sunt numai 6 milioane, că numerul lor nu se încheie numai între Carpați și Dunăre, ci se întinde mai departe. Vorbind despre Dobrogea, dl Tocilescu esclama: Nu, nimănii nu poate să se atingă de această provincie, căci în ziua când se va face o asemenea încercare, se va sculă din mormânt Traian, se vor sculă Domnii tării și împreună cu regele Carol vor apăra moșia!“ Dl Tocilescu nu putu să mai continue, vocea i se încă în lacrimi și se cobori de la tribună în mijlocul unor furtunoase aplause.

Loteria „Casei Naționale“. (Museul național al Românilor din Transilvania.) 1 câștig principal în valoare de cor. 10.000.— 1 câștig principal în valoare de cor. 3.000.— 3 câștiguri principale în valoare de câte 1.000.— etc. etc. la olaltă 219 câștiguri în valoare totală de 25.000 coroane. Tragerea la sorți se va face irevocabil la 20 octombrie 1900 st. n. 1 bilet de loterie 1 coroană. Bilete de loterie se pot comanda cu mandat postal la Biroul Asociației în Sibiu (Nagy-Szeben) strada Mori nr. 8. Pentru România: Deposit general la C. Steriu et Comp. București, strada Lipscani 19.

Societatea pentru cultura poporului român din Bucovina în adunarea sa generală ținută în curând a decis să vândă câmpurile ce le are în Boian și Crisceatec, pentru ca să se poată face adaptările și instalările trebuințioase la „palatul național“. Un proprietar român, dl Teodor Stefureac din Ceahor, le-a și cumpărat cu 56 de miile de coroane.

Au murit: Ecaterina Ramonțanu n. Nicolaevică, soția dlui Remus G. Romanțan, farmacist în Făgăraș, la 30 septembrie, în al 6-lea an de căsătorie; — Didia Pușcariu, consoarta dlui Joe Pușcariu, șef-inginer în București, la 17/30 septembrie, în etate de 31 ani; — Demetriu Todoran, preot gr. cat. în Măhal, la 8 octombrie, în etate de 36 ani; — Căpitänul Eugeniu Roșca, originar din Sibiu, împărțit în regimentul 37 din Oradea-mare, în sanatorul din Tuln.

Pentru cei ce se interesează de loteria de clasa. Națională agenție de schimb, societate pe acțiuni în Budapesta (piata Gizela, palatul Haas), cel mai căutat loc de vindere a loteriei de clasă, oferă avantaje remarcabile și siguranță cea mai mare. Aceeaș trimite losuri cu prețuri originale (chiar și prin rambursă) cu totul franco. Din cauza avantajelor amintite, la institutul acesta losurile trec foarte repede; de aceea este de dorit, ca comandele să se facă cât mai curând.

Avis. Rugăm pe toți aceia, cari încă nu ș-au achitat abonamentele, să binevoiască și le respunde. Cei ce nu vor să fie abonați, sunt rugați să ne înapoiă numerul acesta, ca să sistăm expediarea.

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. octombrie 1900.

Budapesta—Oradea—Predeal—Bucureşti

Bucureşti—Predeal—Oradea—Budapesta.

		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.			Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.
Budapesta	pleacă	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15				7 50		—	9 15
Szolnok	,	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19				3 32		—	1 12
Szajol	,	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33				5 00		—	2 18
P.-Ladány	,	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55				7 48		5 8	2 45
Berettyó-Ujfalú	,	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33				8 27		5 58	3 15
M.-Peterd	,	—	—	3 —	1 00	—				10 03		7 44	4 23
M.-Keresztes	,	—	—	3 12	—	1 14				11 40		9 45	5 49
Bihar-Püspöki	,	11 48	3 32	—	1 36	—				12 40		10 58	6 37
Oradea-Mare	sosește	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11				Kis Kapus	,	1 25	11 50
Oradea-Mare	pleacă	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18				Blaș	,	2 16	12 40
Velența	,	—	—	4 05	—	2 30	2 25			Küküllőszeg (Blaș)	,	2 21	12 58
F.-Oșorheiū	,	—	—	4 16	—	2 41	—			Teiuș	sosește	3 02	1 42
Teleagd	,	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50				pleacă	12 05	3 38	8 48
Aleșd	,	+1 02	4 56	+7 28	3 21	+3 04				Aiud	,	12 28	3 58
Vad	,	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26				Felvinț	,	12 54	4 20
Ciucea	,	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16				M. Ujvár	,	1 03	4 27
Huedin	,	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52				Sz. Kocsárd	,	1 58	4 32
Jegenye	,	3 15	7 49	+9 33	+6 01	—				Ar. Gyéres	,	2 30	5 12
Cluj	sosește	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55				Apahida	,	4 02	6 27
Ciuș	pleacă	4 20	8 50	10 47	8 30	6 11				Cluj	sosește	4 27	6 48
Apahida	,	4 41	9 07	11 11	8 59	6 27				Cluj	pleacă	5 23	7 00
Ar. Gyéres	,	5 56	10 16	12 36	10 41	7 27				Jegenye	,	+6 11	7 59
Sz. Kocsárd	,	6 33	10 56	1 40	11 31	7 52				Huedin	,	6 40	8 37
M. Ujvár	,	6 40	11 03	1 58	11 40	—				Ciucea	,	7 09	9 19
Felvinț	,	6 48	11 12	2 07	11 50	—				Vad	,	7 47	10 08
Aiud	,	7 11	11 34	2 32	12 20	8 16				Aleșd	,	+7 59	10 25
Teiuș	sosește	7 32	11 52	2 55	12 46	8 32				Teleagd	,	8 11	10 42
	pleacă	—	—	12 24	—	1 43	8 37			F.-Oșorheiū	,	—	11 01
Küküllőszeg (Blaș)	,	—	—	1 07	—	2 28	9 5			Velența	,	8 32	11 10
Blaș	,	—	—	1 14	—	2 36	—			Oradea-Mare	sosește	8 38	11 17
Kis Kapus	,	—	—	2 15	—	3 48	9 47			Oradea-Mare	pleacă	8 43	11 36
Mediaș	,	—	—	2 33	—	4 03	10 01			Bihar-Püspöki	,	8 52	11 47
Sighișoara	,	—	—	3 47	—	5 43	11			M.-Keresztes	,	—	12 05
Homorod-Kőhalom	,	—	—	5 35	—	7 54	12 26			M.-Peterd	,	—	12 17
Feldiora	,	—	—	7 16	—	9 40	1 35			Berettyó-Ujfalú	,	9 23	12 29
Brașov	sosește	—	—	8 —	—	10 25	2 09			P.-Ladány	,	10 06	1 34
Predeal	sosește	—	—	11 —	—	—	2 19			Szajol	,	11 21	3 8
București	,	—	—	8 05	—	—	9 10			Szolnok	,	11 44	3 35

Oradea-Mare—Arad.

		P e r s o n .					
		10	20	4	30	7	—
Oradea-Mare	pleacă	10	20	4	30	7	—
Ősi	,	10	30	4	41	7	16
Less	,	10	48	5	01	7	40
Cefa	,	11	03	5	19	8	05
Salonta	,	11	26	5	44	8	46
Kötégynán	,	11	46	6	05	9	15
Sarkad	,	11	57	6	17	9	31
Giula	,	12	21	6	44	10	01
Ciaba	,	2	23	7	06	4	32
Chitighaz	,	2	54	7	18	5	03
Curtici	,	3	28	7	45	5	38
Arad	sosește	3	55	8	48	6	05

Arad—Oradea-Mare.

		P e r s o n .				
		5	10	11	20	9
Arad	pleacă	5	10	11	20	9
Curtici	,	6	—	11	49	10
Chitighaz	,	6	14	11	57	10
Ciaba	,	6	40	2	33	11
Giula	,	7	27	3	05	5
Sarkad	,	7	47	3	27	5
Kötégynán	,	+7	56	3	39	6
Salonta	,	8	23	4	10	6
Cefa	,	8	42	4	34	7
Less	,	9	04	5	—	7
Ősi	,	9	21	5	19	8
Oradea-Mare	sosește	9	32	5	30	8

Numeriile cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numeriile sămănați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condițional se opresc.